

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudkyní JUDr. Evou Lukotkovou ve věci žalobkyně: **L. L.**, nar. ..., státní příslušnost Ruská federace, ev. č. ..., adresa pro doručování: S., M. 855/5, B., proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra České republiky**, odbor azylové a migrační politiky, se sídlem poštovní příhrádka 21/OAM, Nad Štolou 3, 170 34 Praha 7, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 24. 4. 2014, č. j. OAM-135/ZA-ZA14-ZA04-2014,

t a k t o :

- I. Žaloba **s e z a m í t á .**
- II. Žalobkyně **n e m á p r á v o** na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému **s e n e p ř i z n á v á** náhrada nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím žalovaného ze dne 24. 4. 2014, č. j. OAM-135/ZA-ZA14-ZA04-2014 rozhodl žalovaný o žádosti žalobkyně o udělení mezinárodní ochrany tak, že žádost je nepřípustná podle ust. § 10a písm. e) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále též „zákon o azylu“). Řízení o udělení mezinárodní ochrany se podle § 25 písm. i) zákona o azylu zastavuje.

V zákonné lhůtě podala žalobkyně žalobu, v níž uvedla, že žalovaný vydal napadené rozhodnutí bez toho, aniž by si pro jeho vydání opatřil dostatek důkazů a nezjistil skutkový

stav tak, aby o něm nebyly důvodné pochybnosti, čímž porušil ust. § 3 a § 50 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád. Především se nedostatečně zabýval situací žalobkyně po návratu do země původu z hlediska sociálního, které je i jedním z východisek pro rozhodování o udělení humanitárního azylu dle zákona o azylu. Žalobkyně na území Ruské federace nemá již žádné blízké a žádný majetek. Její dcera žije na Kypru a sama žalobkyně pobývala posledních třicet let, vyjma krátkých přestávek, výlučně v České republice. Její vazby na krajinu původu tak byly zcela zpřetrhány a šance na opětovné začlenění do ruské společnosti a vedení plnohodnotného života na území Ruska je minimální. Rovněž, ačkoliv správní orgán vyjádřil pochybnosti o závažnosti zdravotních potíží žalobkyně, které nebyla schopna prokázat z důvodu ztráty lékařských posudků, měl možnost vyžádat si nové posudky ošetřujících lékařů nebo si opatřit posudek svůj za asistence jím určeného lékaře. Konstatování správního orgánu o tom, že občasná vyrážka není zdravotní obtíží schopnou výrazným způsobem omezovat každodenní život žadatelky, je nepodložené. V doplnění informací k žalobě doručené soudu dne 6. 6. 2014 a dále v podání označeném jako „vyjádření k žádosti o udělení mezinárodní ochrany“ žalobkyně rekapitulovala svůj životní příběh a svoji současnou situaci. Upozornila na skutečnost, že dlouhodobá nejistota se podepsala na jejím zdravotním stavu, přičemž v Ruské federaci nedosahuje léčba nemocí obdobných jako je její takových kvalit a výsledků jako v České republice. Oproti dřívějšímu se rovněž v místě jejího bydliště v Ruské federaci, Bělogorodu, zneklidňuje politická situace. Z výše uvedených důvodů proto navrhla zrušení rozhodnutí žalovaného a vrácení věci správnímu orgánu k dalšímu řízení.

V písemném vyjádření ze dne 14. 7. 2014 v návaznosti na doručení žaloby a jejího doplnění ze strany žalobkyně uvedl žalovaný, že nijak nezpochybňuje závěr správního orgánu, že žalobkyně požádala o udělení mezinárodní ochrany, aniž by uvedla nové skutečnosti, které nebyly bez jejího vlastního zavinění předmětem zkoumání důvodu pro udělení mezinárodní ochrany v předchozím pravomocně ukončeném řízení ve věci mezinárodní ochrany. I když z lidského hlediska je neochota žalobkyně vrátit se do vlasti pochopitelná, má žalovaný za to, že osobní situace jmenované není natolik zjevně a nesnesitelně tíživá, aby po ní nemohlo být požadováno vyřídit si pobyt v České republice jiným způsobem, a to především prostřednictvím příslušných institutů zákona o pobytu cizinců. Žalovaný má za to, že bylo zcela v souladu se zákonem shledáno naplnění podmínek stanovených v ust. § 10a písm. e) zákona o azylu a vzhledem k této skutečnosti bylo řízení o udělení mezinárodní ochrany ve smyslu ust. § 25 písm. i) zákona o azylu zastaveno. Žalovaný proto i nadále trvá na správnosti a zákonnosti jeho rozhodnutí, které bylo vydáno na základě řádně zjištěného stavu věci a v souladu s právními předpisy. Navrhl proto, aby žaloba jako nedůvodná byla v plném rozsahu zamítnuta.

Ze správního spisu soud zjistil, že žalobkyně podala dne 1. 4. 2014 opakovanou žádost o udělení mezinárodní ochrany v České republice. Je státní příslušnicí Ruské federace, ruské národnosti, vyznává pravoslavnou křesťanskou víru. Nikdy nebyla trestně stíhána. Je rozvedená, její dcera žije na Kypru. Má vysokoškolské vzdělání, tři roky pracovala jako zdravotnice, vykonávala příležitostná zaměstnání. V ČR jí finančně a materiálně vypomáhá kamarádka. Svou vlast opustila v dubnu roku 2008 z důvodů potíží s bývalým manželem. Úmyslně jí odvezl dceru z České republiky, proto se musela v roce 2004 vrátit do Ruska. Chtěla dceru odvézt zpět do ČR, potřebovala si také vyřídit nový cestovní doklad. Vrátila se do ČR, chtěla si zde opět legalizovat pobyt, její dcera zde měla studovat. Doposud se ale žadatelčin zdejší pobyt nevyřešil. O udělení mezinárodní ochrany žádá, jelikož nemá jinou

možnost jak si zdejší pobyt legalizovat. V Rusku není nikde hlášena k pobytu, nemá kam jít a vrátit. Navíc v lednu roku 2014 byla okradena v Brně, případ se stále vyšetřuje, pachatel byl nalezen, ale policisté jí říkali, že případ půjde k soudu, takže by tu po dobu trestního řízení měla zůstat. Cizinecká policie jí ale neprodloužila platnost výjezdního příkazu. Protože nechtěla v ČR pobývat nelegálně, podala žádost o udělení mezinárodní ochrany. Zopakovala, že do ČR naposledy přicestovala v roce 2008, dříve zde pobývala v letech 1984-1990 a 1992-1993. Již 2x neúspěšně žádala o mezinárodní ochranu. Opakovaně zdůraznila, že v Rusku nikoho nemá, žije tam pouze její manžel, s ním mívala potíže, ve kterých místech však se zdržuje, nebyla obeznámena. K jejímu zdravotnímu stavu uvedla, že od doby, co s ní bylo před rokem a půl zahájeno řízení o správním vyhoštění se dostala do zdravotních problémů (měla podstoupit gynekologickou operaci, byla ve špatném psychickém stavu, který se vyznačoval opakovanou vyrážkou, po dobu asi třech měsíců chodí se zlomenou nohou). Vzhledem k neexistenci platného dokladu totožnosti, byla její totožnost a státní příslušnost prokázána jejím čestným prohlášením o totožnosti a státní příslušnosti učiněné dne 1. 4. 2014.

Z průběhu správního řízení bylo zjištěno, že žádost o udělení mezinárodní ochrany na území ČR podala žalobkyně již celkem 3x. První dne 25. 4. 2008, jako důvod označila obtíže s jejím bývalým manželem, neutěšená finanční a pracovní situace. Rozhodnutím žalovaného ze dne 13. 5. 2008 byla její žádost zamítnuta jako zjevně nedůvodná. Proti rozhodnutí podala žalobu ke Krajskému soudu v Ostravě, tato rozsudkem ze dne 15. 4. 2010, č. j. 61 Az 40/2008-30 byla zamítnuta. O její kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud usnesením ze dne 30. 9. 2010, č. j. 7 Azs 37/2010-61, pro nepřijatelnost ji odmítl.

Dne 26. 1. 2011 podala druhou žádost o udělení mezinárodní ochrany. Důvodem žádosti byly humanitární příčiny, tj. ztráta příbuzných, obava z jednání bývalého manžela, špatné ekonomické podmínky v její vlasti a obava v případě návratu do vlasti z nemožnosti nalézt vhodné zaměstnání. Dne 24. 1. 2012, nebyla jí udělena žádná z forem mezinárodní ochrany. Dne 15. 2. 2012 podala žalobu, tato byla soudním rozhodnutím zamítnuta. O kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud usnesením ze dne 7. 11. 2012, č. j. 3 Azs 46/2012-16, žaloba byla odmítnuta.

Vzhledem ke splnění zákonných podmínek soud rozhodl ve věci bez nařízení jednání (§ 51 odst. 1 s.ř.s.).

Posouzení věci krajským soudem v Brně:

Krajský soud v Brně zdůrazňuje, že řízení o udělení mezinárodní ochrany je zcela mimořádný institut, jehož smyslem je ochrana cizinců, kteří pocítují důvodnou obavu před pronásledováním v zemi původu nebo případně pocítují důvodnou obavu z hrozby nebezpečí vážné újmy ve věci jejich potenciálního návratu do země původu. Správní orgán tak v případě opakované žádosti žalobce o udělení mezinárodní ochrany shledal naplnění podmínek pro zastavení řízení s tím, že se jedná o žádost nepřipustnou ve smyslu § 10a písm. e) zákona o azylu, dle kterého: *„žádost o udělení mezinárodní ochrany je nepřipustná, podá-li cizinec opakovaně žádost o udělení mezinárodní ochrany, aniž by uvedl nové skutečnosti nebo zjištění, které nebyly bez jeho vlastního zavinění předmětem zkoumání důvodu pro udělení*

mezinárodní ochrany v předchozím pravomocně ukončeném řízení ve věci mezinárodní ochrany.“ Výklad citovaného ustanovení a jeho aplikace ve vztahu ke konkrétním skutkovým okolnostem je přitom předmětem sporu projednávané věci.

V této souvislosti soud předesílá, že citované ustanovení bylo do zákona o azylu nově doplněno zákonem č. 379/2007 Sb. (s účinností ode dne 21. 12. 2007), a to v souladu se směrnicí Rady 2005/85/Es ze dne 1. 12. 2005 o minimálních normách pro řízení v členských státech o přiznávání odnímání postavení uprchlíka (dále jen „procedurální směrnice“); jedná se tedy o důsledek transpozice procedurální směrnice, kterou Česká republika provedla právě výše uvedeným zákonem s cílem postihnout případy opakovaných žádostí o udělení mezinárodní ochrany podávaných ze stejných důvodů jako žádosti předchozí. Článek 25 odst. 2 procedurální směrnice totiž stanoví konkrétní případy, kdy členské státy mohou považovat žádost za nepřipustnou s tím, že pod písmenem f) je stanoven případ, kdy žadatel po pravomocném rozhodnutí podal stejnou žádost.

Tato výchozí pozice pro posouzení žádosti jako nepřipustné je pak dále rozvinuta v článku 32 procedurální směrnice, který blíže řeší případy opakovaných (následných) žádostí o udělení mezinárodní ochrany v témže členském státě s tím, že tyto žádosti nejprve podléhají předběžnému posouzení. V jeho rámci je pak posuzováno, zda opakovaná žádost obsahuje nové skutečnosti či zjištění, které významně zvyšují pravděpodobnost uznání žadatele za uprchlíka podle směrnice Rady 2004/83/Es ze dne 29. 4. 2004 o minimálních normách, které musí splňovat státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, aby mohly žádat o postavení uprchlíka nebo osoby, která z jiných důvodů potřebuje mezinárodní ochranu, a o obsahu poskytované ochrany (článek 32 odst. 4). Pokud tomu tak je, mohou členské státy rozhodnout o dalším posuzování žádosti, a to za předpokladu, že dotýčný žadatel nemohl v předchozím řízení bez vlastního zavinění uvést tyto nové skutečnosti či zjištění, zejména při využití svého práva na účinný opravný prostředek (článek 32 odst. 6).

Ust. § 10a písm. e) zákona o azylu je tedy jakousi transpoziční syntézou problematiky podání opakovaných žádostí o udělení mezinárodní ochrany tak, jak je upravena v procedurální směrnici. Z dikce citovaného ustanovení zákona o azylu lze přitom dovodit nutnost kumulativního splnění dvou podmínek pro to, aby bylo možné opakovanou žádost věcně projednat:

- 1) je nutno uvést nové skutečnosti nebo zjištění;
- 2) musí se přitom jednat o takové skutečnosti či zjištění, jež nebyly bez vlastního zavinění žadatele zkoumány v předchozím řízení.

Ad 1) Za nové skutečnosti nebo zjištění je pak ve smyslu procedurálních směrnic nutno považovat nikoliv jakékoliv nové skutečnosti nebo zjištění, ale pouze takové, které by prima facie mohly mít dopad do hmotněprávního postavení žadatele. Ostatně v jiných případech by nové správní řízení pozbývalo jakéhokoliv smyslu, protože jeho výsledek by byl předem daný a ve svém důsledku by takové správní řízení nekorespondovalo s požadavkem hospodárnosti vnímaným jakožto dosahování žádoucích výsledků s co nejmenšími možnými náklady.

Ad 2) Ve vztahu k druhé z uvedených podmínek je třeba vyjít z toho, že v rámci azylového řízení existují dvě základní povinnosti – břemeno tvrzení a břemeno důkazní. Jak již Nejvyšší správní soud vyslovil ve svém rozsudku ze dne 7. 2. 2005, č. j. 4 Azs 151/2005-

86, www.nssoud.cz „Zatímco důkazní břemeno může v některých případech nést i správní orgán, povinnost tvrzení leží vždy na žadateli o azyl. Představa, že by správní orgán sám zjišťoval pronásledování či potenciální ohrožení žadatele o azyl v zemi jeho původu, je zcela nereálná. Jedině žadatel sám nejlépe ví, z jakých důvodů svou zemi původu opustil, zda byl pronásledován a z jakých důvodů. V průběhu řízení o udělení azylu musí žadatel uvést veškeré relevantní důvody, na základě kterých poté správní orgán jeho žádost posoudí.“ Pro úplnost lze ještě odkázat na rozsudek ze dne 18. 12. 2003, č. j. 5 Azs 24/2003-42, www.nssoud.cz, v němž bylo uvedeno, že: „Správní orgán není povinen hodnotit jiné skutečnosti než ty, které žadatel o azyl uvedl jako důvody, pro které o azyl žádá.“ Proto pokud žadatel neuvedl všechny důvody své žádosti o udělení mezinárodní ochrany, jedná se o skutečnost přičitatelnou pouze jemu a nelze akceptovat, že by toto neunesení břemena tvrzení mohl zhojit pomocí podání opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany.

Institut opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany neslouží k upřesňování či skutkovému doplňování předchozí žádosti. Jeho hlavním smyslem a účelem je postihnout případy, kdy se objeví takové závažné skutečnosti, které by mohly ovlivnit postavení žadatele, a které nemohl uplatnit vlastní vinou během předchozího řízení. Zpravidla se přitom může jednat o takové skutečnosti, ke kterým došlo během času a jako takové lze připomenout zejména změnu situace v zemi původu nebo změnu poměrů ve vztahu k osobě žadatele, např. udělení azylu matce nezletilé žadatelky, jejíž žádost již byla pravomocně zamítnuta; k tomu srov. rozsudek NSS ze dne 5. 11. 2008, č. j. 9 Azs 14/2008-57, www.nssoud.cz, dle kterého: „...byla-li by matka nezletilé stěžovatelky v dalším řízení před správním orgánem úspěšná, tj. bylo-li by shledáno, že je v zemi původu pronásledována, resp. byl-li by shledán její odůvodněný strach z pronásledování v zemi původu nebo hrozba nebezpečí vážné újmy, mohla by v novém řízení o udělení mezinárodní ochrany uspět i její nezletilá dcera.“

Lze tedy uzavřít, že ust. § 10a písm. e) zákona o azylu představuje jistý filtr, jehož prostřednictvím je možné propustit do dalšího opakovaného řízení o udělení mezinárodní ochrany již jednou rozhodnutou věc. Jedná se přitom o výjimku, kterou je třeba vykládat restriktivně tak, aby byl respektován jeden ze základních principů rozhodování ve veřejném právu, a sice princip právní jistoty, jehož výrazem je i překážka věci pravomocně rozhodnuté, tzv. res iudicata, resp. v daném případě res administrata. Při opakovaném podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany je proto nutno důsledně dbát na splnění obou výše uvedených podmínek, které mají na straně jedné garantovat určitou přidanou hodnotu nové žádosti, jež může vést k jinému rozhodnutí než u žádosti předchozí a na straně druhé zajistit, aby nedocházelo k účelovému podávání opakovaných žádostí tak, jako tomu svědčí skutkové okolnosti projednávané věci.

Soud zjistil ze správního spisu, že žalobkyně podala žádost o udělení mezinárodní ochrany na území České republiky již třetí v pořadí.

Z průběhu správního řízení bylo zjištěno, že žalobkyně je státní příslušnicí Ruské federace, ruské národnosti, vyznává pravoslavnou křesťanskou víru. Nikdy nebyla trestně stíhaná. Je rozvedená, její dcera žije na Kypru, žalobkyně má vysokoškolské vzdělání. Vlast opustila v dubnu roku 2008 z důvodů obtíží s jejím bývalým manželem. Tato skutečnost byla i důvodem jejích předcházejících dvou žádostí o udělení mezinárodní ochrany, dále argumentovala shodně i ztrátou zázemí ve své vlasti. V nyní podané žádosti, mimo totožné důvody s předcházejícími žádostmi, uvedla i určité zdravotní potíže, které však žalovaný

správně kvalifikoval nikoliv tak závažným důvodem, který by ji měl dlouhodobě či trvale omezovat v jejím každodenním životě, tj. kožní vyrážka a zlomenina nohy. Její argumentace o plánované gynekologické operaci v lednu roku 2014 nebyla potvrzena žádnou lékařskou zprávou. Soud se nemohl ztotožnit s námitkou žalobkyně, že nové posudky ošetřujících lékařů o jejím zdravotním stavu si měl zajistit správní orgán sám, neboť je to právě žalobkyně, která nese důkazní břemeno, a která má sama prokazovat tvrzené skutečnosti.

O situaci v Rusku, čerpal žalovaný z dostupných zdrojů uvedených v odůvodnění rozhodnutí (strana 3 a 4), na které soud plně odkazuje. I přesto, že žalovaný v rámci správního řízení o žádosti o mezinárodní ochranu objektivně posoudil veškeré obavy uváděné žalobkyní ohledně důvodů její neochoty k návratu do vlasti, doznal, že ve věci byly naplněny zákonné podmínky stanovené ust. § 10a písm. e) zákona o azylu, neboť nebyly uvedeny ani zjištěny natolik závažné nové skutečnosti, které by odůvodňovaly opětovné hodnocení žádosti o udělení mezinárodní ochrany, tzn. vydání meritorního rozhodnutí ve věci. Proto žádost o udělení mezinárodní ochrany podaná žalobkyní na území ČR byla správně shledána nepřípustnou. Optikou tohoto náhledu dospěl i soud k závěru, že žaloba je nedůvodná, a proto podle § 78 odst. 7 s.ř.s. ji zamítl.

Nad rámec výše uvedeného soud dále zdůrazňuje, že žalobkyně má možnost upravit si pobyt v ČR právními prostředky podle zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců, pokud je pro ni pobyt v České republice příznivější, a to i za předpokladu, že by vyřízení takového pobytu bylo spjato s nutností opustit na čas území České republiky.

Výrok o náhradě nákladů řízení je odůvodněn ust. § 60 odst. 1 s.ř.s. Žalobkyně nebyla ve věci úspěšná a žalovanému náklady řízení nevznikly.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Brně dne 27. února 2015

JUDr. Eva Lukotková, v. r.
samosoudkyně

Za správnost vyhotovení:
Barbora Zachovalová